

ARVAMUS

KIRI

Särevere lapsed käisid seiklusmatkal

„Yess!” oli laste esimene reageering õpetaja ettepanekule sõita Samlikule seiklusmatkale ja jääda sinna ka ööbima. Saanud vanematelt nõusoleku, et nende võsukesed veedavad öö kodust eemal matkates ja seigeldes, võeti üheskoos tee jalge alla.

Neljapäeval, 22. mai pärastlõunal veeresime onu Vello juhitud bussiga Samliku poole, kaasas kõik vajalik ööbimiseks ja matkamiseks. Samlikul ootas meid Indrek, kes lahkesti näitas matkamajaks ehitatud vana koolimaja. Igal lapsel oli võimalus valida magamiskoht, ikka sõbraga kokku. Olles oma kimp-sud-kompsud paika pannud, läksime tutvuma ümbruskonnaga. Esmalt püüdis pilku suur kiik, kuhu kõik lapsed peale mahtusid. Kuna meie matkajuhil Helmut Bahmani saabumiseni oli veidi aega, siis mängisime liikumismänge ja tutvusime ümbruskonnaga. Mõõda metsarada liikudes nägime, kuidas konnakullesed kraavivees askeldasid, kus kasvasid kannikesed, otsisime erinevaid kive, kuulasime kivide hääli ja uurisime kõike muud põnevat. Seejärel läksime matkamajja einestama. Küll maitses toit peale rännakut hästi!

Ometi saabus onu Helmut, kes meid matkarajale viis. Esmalt ületasime põnevalt kiikuga ripp-silla. Edasi seiklesime nagu džunglis, kus oksad olid risti-rästi pea kohal läbi põimunud ja oja tuli ületada sinna langenud puid mööda. Metsatukas avastasime soku poolt räsituid puid. Helmut näitas lastele erinevaid soku sarvi, millega käis kaasas oma legend. Veel leidsime metssigade poolt pahupidi pööratud mullakamakaid. Lapsed said teada, et sead söövad juurikaid ja sellepärast pööravadki kõik ümbruse segamini. Nägime ka kobraste langetatud puid ja nende elukohti. Ühe puu all oli hunnikute viisi männikäbisid - seal oli toimetanud musträhn, kes oli käbid kohale toonud ja torganud need puu sisse toksitud pragudesse ning seejärel maiustanud seemnetega. Matkasime mööda punaste lindikestega tähistatud Pärnu-Järvamaa piiri. Kord olime Pärnumaal, siis jälle Järvamaal. Matk pakkus veel palju uut ja huvitavat. Ja nii rännates jõudsimegi tagasi ööbimispaika.

Väsimus kontides, seadsime üles grilli ja panime sauna küdema nagu õiged matkalised ikka. Päevaga igati rahulolevad matkalised pugesisid magamiskottidesse - küll oli uni magus! Loodetavasti kujuneb sellisest matkast lasteaiapäevade tore traditsioon.

MARGIT VALLING

Särevere lasteaiapäevade õpetaja

Tulemas on kümnes Järvamaa külade päev

Kareda vallavalitsuse ja MTÜ Kodukant Järvamaa koostöös toimub 10. augustil Kareda vallas Peetris Järvamaa külade päev, mis on sel korral järjekorras juba kümnes. Planeeritud tegevusi arvestades töötab üritus tulla igati juubelikohane.

Kaks aastat tagasi Väatsal toimunud maakondlikul külade päeval võitis Kareda vald endale kohustuse korraldada 2008. aasta Järvamaa külade päev. Selle kinnituseks sai Väatsa vallavanema poolt Kareda rahvale üle antud ka külade päeva sümbol - nn. Külaratas.

Organiseerimistoimikond on teinud tööd ja kokku on pandud põnev kava, kus osalemist ja tegutsemist pakutakse igas vanuses ja erinevate huvidega inimestele. Üritus algab kell 12 ühise rongkäiguga, kus iga küla reklaamib ennast oma külasildi või muu sümboliga. Väikese etteastega saavad soovijad ennast ka laval avamise järgselt tutvustada. Et aga etteasted liiga pikaks ei läheks ja aega ka kõigile teistele planeeritud tegevustele jätkuks, soovivatask küladel koostööd teha teiste oma valla küladega ning

kokku panna ühine oma valla tutvustus. Külade päeva ehib traditsioonilisel nn külalappide väljapanek. Esmakordselt osalevate külade esindused võiksid samuti kaasa tuua oma küla tutvustava vabas tehnikas valmistatud külalapi (25x25cm), et oleks võimalik lisada need teiste omataoliste hulka. Kelle külalapp sai esitatud juba varasematel aastatel, neil uue esitamist ei oodata.

Ürituse kavasse on planeeritud küpsetiste konkursi parima küpsetise väljaselgitamiseks. Kohalikud käsitöölised saavad võimaluse oma tooteid müüa käsitöölalal. Noortelgi jagavad vabatahtlikuks olemise kogemust ja muud huvitavat teavet Euroopa Liidu noored erinevatest riikidest. Rocca al Mare vabaõhumuuseumi teadurid räägivad taluarhitektuurist ja vanadest rehetardest. Nautida saab kohalike taidlejate esinemist, päeva juhib Kaarel Tuvike ning õhtul saadab jalakeerutust ansambel KV Tamsalust. Päeva ilmestavad veel Grillimeistrid, Kalevi kommiauto, Rahva Raamatu buss, Soya toodete müük ning

erinevad tegevused (nt näomalingud ja kummituba) lastele. Kindlasti on varuks veel ka ülalatu.

Külade päeva täpsem ajakava avalikustatakse plakati- ja infolehtedel, mida umbes kuu aja pärast hakatakse jagama meie kõigile valdadele.

Järvamaa 10. külade päevale oodatakse osalema kõikide Järvamaa külade esindajaid, mida rohkem, seda toredam. Eeldatakse, et sobiv ametnik igast Järvamaa omavalitsusest koordineerib oma valla inimeste osalemist ning korraldab ka nende transpordi Karedale. 25-kroonise osalustasu eest pakutakse ühissuppi. Korraldusprobleemide ennetamiseks oodatakse Kareda vallavalitsuses külade kaupa üritusele registreerimist juuli lõpuks ehk siis umbes kaks nädalat enne ürituse toimumist.

Registreeruda ja infot saab telefonil 5300 5709, sekretär 384 9020 ja mail: merike@kareda.ee. Kohtumiseni Järvamaa Külade päeval Peetris!

RIINA TRUMM

Kodukant Järvamaa juhatuse esimees

Algas alkoholivastane kampaania

Kampaania eesmärgiks on teadvustada alkoholist tulenevat kahju inimese ajule ja tervisele ning muuta alkoholi reklaamidest saadavat positiivset kuvandit teaduspõhise informatsiooni alusel.

Viimased uuringud on näidanud, et alkoholsete jookide tarbimiselevimus on endiselt kogu Eesti elanikkonnas, eriti aga noorte seas kasvanud. Alkohol on Eestis väga kergesti kättesaadav ning alkoholireklaamid annavad edasi glamuurset ja positiivset kuvandit alkoholi tarbimisest kui lahutamatu

elu nautimise osast. Uuringutest ilmneb, et kahjuks on alkoholireklaam eksponeeritud ka alaealistele.

Suur osa alkoholi liigtarbimisega seotud terviseprobleemide ravikuludest ja töövoimetushüvitise kuludest on Haigekassa kanda ning need tekitavad tervishoiusüsteemile suurt lisakoormust.

Käesoleva sotsiaalkampaania fookuses on noored täiskasvanud, kelles intensiivne alkoholireklaam võib kujundada positiivset kuvandit alkoholi tarbimisest. Eesmärgiks on vas-

tukaaluks alkoholi reklaamidele anda inimesele samade kanalite kaudu objektiivset infot alkoholi mõjust tervisele, eelkõige ajule, psüühikale, tema sõltuvust tekitavatest omadustest ja mõjust elus toimetulekule.

Juuni lõpuni kestva sotsiaalkampaania raames on televisioonis ja raadios temaatilised klipid ning plakatid nii linnaruumis kui ühistranspordis. Teaduspõhine info alkoholist on nii kampaania ajal kui edaspidi kättesaadav www.terviseinfo.ee.

TR

RAHYA HÄÄL

Mis aitaks Teie arvates vähendada alkoholi tarbimist?

OLGA LAANEPEU
sotsiaaltöötaja

Selleks, et vähem juua, peaksid inimesed endale leidma mingisuguse tegevuse. Kui tööd ei ole, tuleb seda minna kauge-malt otsima, sest palgad on selleks praegu küllalt head. Sageli on tunne, et inimesed ei tahagi tööle minna. Hoopis lihtsam on käia toetuste järel või otsida mõni juhuots, mille eest saab paar-tuhat krooni. Uut otsa hakatakse alles siis vaatama, kui saadud raha maha joodud. Kurb on see, et ka noorte hulgas on alkoholi tarbimine suur. Tundub, et miski neid eriti ei huvita. Selline suhtumine algab juba kodust - vanemate eeskujust.

HELMUT BACHMAN
sotsiaalpedagoog

Elkõige tuleks parandada alkoholi tarbimise kultuuri. Praegu on kombeks, et ükski pidu - ei kodune ega suurem avalik üritus - ei toimu alkoholit. Inimesi tuleks õpetada lõõgastuma ilma viinata.

Olen mitmel korral olnud sünnipäevapeol, kus üldse alkoholi ei tarbita, ja need on olnud väga lõbusad üritused. Suhtlemine on sellistel pidudel teistsugune ja vestlusteedmad huvitavamad. Mõni küll pelgab, sest ei oska ilma alkoholit end vabalt tunda, kuid just selliste pidudega harjumiseks võiks neid rohkem korraldada.

OLEV KENK
türilane

Kõik saab alguse kodust. Sellest, kas vanematel on lapse jaoks aega, kas märgatakse, millega võsuke tegeleb. Ja milline on perekonna hoiak joomise suhtes. Mina olen seda meelt, et alkoholireklaam peab tänavatelt ja televiisorist kaduma. Kuigi ma samas ei usu, et kui lõpetada alkoholireklaamide näitamine televiisoris, jääb noortel džinnipurk või siidripudel avamata.

Mis puudutab täiskasvanuid, siis neid ju keelata ei saa. Mis pole keelatud, on lubatud. Iga täiskasvanu peab ise teadma, millist elu eelistada.

Laupäeval, 28. juunil toimub Türi vallas Kabala ja Oisu piirkonnas

OHTLIKE JA ELEKTROONIKAJÄÄTMETE KOGUMISRING

Kogumisringe teenindab AS Ragn-Sells.

VASTU VÕETAKSE: õljajätmed, -filtrid, ohtlike ainetega reostunud materjalid, päevavalgustuslambid, elavhõbe, vanad värvid, kemikaalid, taimekaitsevahendid, vanad ravimid, lahustijätmed, akud, patareid, kemikaalid, ohtlike ainete jääke sisaldav pakend, kõik elektrilised kodumasinad (külmkapid, telekad, raadiod, arvutid, lambid, mikserid jne).

NB! Vanad külmkapid peavad olema kompleksed ehk siis külmkapi tagaosas peavad alles olema mootor ja jahutustorustik ning vasktorud, mis neid kahte omavahel ühendavad. Palume kogumisringil jätmed isiklikult üle anda. Olmejätmeid vastu ei võeta! Lisainfo tel: 385 2200.

Projekti viib läbi MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus Projekti rahastab Keskkonnainvesteeringute Keskus

Elanikud saavad ohtlike jätmeid TASUTA üle anda. Palume tuua elanikel ohtlikud jätmed järgmistel aegadel nimetatud kohtadesse:

Kabala piirkonnas

PEATUSKOHT	KELLAAEG
Tõrvaaugu parkimisplatsil	09.00 - 09.15
Villevere bussijaama juures	09.40 - 09.50
Ollepa endise meierei juures	10.10 - 10.20
Kahala kaupluse juures	10.40 - 11.00
Sagevere väetiseküüni juures	11.20 - 11.30
Arkma 8-krt. juures	11.50 - 12.00
Meossaares kuulutustetahvli juures	12.20 - 12.40
Kurla kuivati juures	13.00 - 13.15
Kabalas Pärna 16 taga	13.40 - 14.00

Oisu piirkonnas

PEATUSKOHT	KELLAAEG
Mäekülas, aiandi juures	09.00 - 09.20
Väljaotsas, meierei juures	09.40 - 09.50
Rauklas, Gentsi ristis	10.10 - 10.30
Rikassaares, Lotti juures	10.50 - 11.00
Äiamaal, bussipeatuses	11.20 - 11.40
Metsaküla, laudapoolse teeotsa juures	12.10 - 12.30
Oisu teeninduspunkti juures	12.50 - 13.00
Retlas, Reinu-Tooma juures	13.20 - 13.40
Saareotsas, Rõksul	14.00 - 14.20
Käreveres jaama juures	14.40 - 15.00
Tännassilmas, autokaupluse peatuses	15.20 - 15.35
Taikses, kultuurimaja ees	16.00 - 16.15